

Memo van de gedeputeerde

C.A. van der Maat

Gedeputeerde Mobiliteit en Samenwerking

Onderwerp

Brief minister IenM over structurele oplossing Wilhelminakanaal, Tilburg

Datum

29 mei 2017

Documentnummer

C2208439/4186493

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

-

Van

A.J.M.M. Korsten

Telefoon

(073) 681 24 63

Email

jkorsten@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Geachte leden van Provinciale Staten,

Graag informeer ik uw Staten met deze memo over een ontwikkeling in het dossier 'Opwaardering Wilhelminakanaal Tilburg'.

Op 15 juli 2016 hebben uw Staten ingestemd met het beschikbaar stellen van extra financiële middelen voor afbouw van het huidige project Opwaardering Wilhelminakanaal (fase 1). Daarbij horen de herbouw van Sluis II op klasse IV (i.v.m. geohydrologische problemen) en opwaardering van het kanaal tot de haven Loven in Tilburg naar klasse IV (fase 1,5) ([Statenbesluit 52/16](#)). Ook de gemeenteraad van Tilburg heeft ingestemd met de voorgestelde aanpak met herbouw van Sluis II en benodigde extra middelen beschikbaar gesteld.

Aanvullend onderzoek Rijk

Op [13 september 2016](#) heb ik uw Staten geïnformeerd over het feit dat de minister onder voorbehoud heeft ingestemd met de herbouw van Sluis II (de voorkeursoplossing van gemeente Tilburg en provincie). Ze heeft echter ook opdracht gegeven voor een onderzoek om zeker te weten dat oplossingsmogelijkheden met 'ijzeroer' of 'folie met damwanden' toch geen betere keuzes zouden zijn. Samen met mijn bestuurlijke collega uit Tilburg heb ik aangegeven dat herbouw van Sluis II voor ons de beste oplossing blijft en dat wij de resultaten van het onderzoek van het Rijk naar andere oplossingen afwachten. Daarnaast verwachten wij dat de voorbereiding voor herbouw van Sluis II ondertussen onverkort doorgang vindt. Afspraken hierover zijn in november 2016 bekrachtigd in een intentieverklaring. Op 28 november 2016 bent u via een [Statenmededeling](#) opnieuw over de stand van zaken geïnformeerd.

Voorlopige resultaten

In de Stuurgroep van 17 februari 2017 heeft het Rijk de resultaten gepresenteerd van haar onderzoeken naar de bovengenoemde alternatieve oplossingen. Na afronding van de onderzoeken naar de technische mogelijkheden, risico's en kosten van de varianten 'ijzeroer' en 'folie met damwanden' laat het Rijk deze varianten afvallen als mogelijke oplossing. Het Rijk beoordeelt de variant 'ijzeroer' als te experimenteel. Bij de variant 'folie met damwanden' worden de uitvoerings- en onderhoudsrisico's als te hoog beoordeeld en blijken ook de uitvoeringskosten hoger dan eerder ingeschat. Het Rijk geeft verder aan dat nader bodemonderzoek langs het Wilhelminakanaal laat zien dat de bodemsamenstelling ter plaatse anders is dan eerder werd aangenomen. Er blijkt onder andere minder veen aanwezig en de zettingseffecten zijn hierdoor kleiner. Met deze nieuw verworven kennis en inzichten acht het Rijk het wellicht toch mogelijk om het oorspronkelijke ontwerp voor de opwaardering van het kanaal zonder herbouw van Sluis II uit te voeren. Dit omdat de eerder aangenomen effecten

van zettingsgevaar voor gebouwen naar verwachting kleiner zijn en waarschijnlijk binnen het MER-kader blijven. Het Rijk acht het daarom noodzakelijk om de reeds uitgevoerde bodemonderzoeken en het geohydrologisch grondwatermodel verder te verfijnen en te verdiepen. Op die manier hoopt het Rijk een nog beter beeld van het effecten van de daling van het grondwaterpeil op onder andere natuurgebieden te verkrijgen. Voordat we als Stuurgroep een definitief besluit kunnen nemen over de oplossingsrichting, wil de minister een bevestiging hebben van deze aanname en daarvoor heeft het Rijk echter meer tijd nodig.

Datum

29 mei 2017

Documentnummer

C2208439/4186493

Gestelde voorwaarden

Omdat het Rijk aangeeft dat een mogelijk veilige, snellere en goedkopere oplossing voor dit project mogelijk toch te realiseren is, hebben wethouder Jacobs en ondergetekende aangegeven de afronding van dit aanvullende onderzoek van het Rijk niet te blokkeren. Daarbij hebben we echter wel duidelijk gesteld dat de provincie en gemeente Tilburg vooralsnog vasthouden aan herbouw van Sluis II met oog op het minimaliseren van risico's en maatschappelijk draagvlak voor de gekozen oplossing. Concreet hebben we daarom aan het Rijk de volgende voorwaarden gesteld:

- ook in de verlengde onderzoeksperiode gaan de voorbereidingen voor de herbouw van Sluis II onverminderd door;
- de nieuwe onderzoekskosten komen geheel ten laste van het Rijk;
- er wordt strak gestuurd op de voortgang en afronding van onder andere de hierboven bedoelde onderzoeken;
- het definitieve besluit voor de structurele oplossing voor de opwaardering van het Wilhelminakanaal wordt uiterlijk medio juli 2017 genomen.

Hierbij stuur ik u ter informatie de brief van minister Schultz van Haegen van 17 mei 2017 (zie bijlage) waarin zij haar verzoek om meer tijd voor onderzoek beargumenteert. De minister is van mening dat de kans om de oorspronkelijke projectdoelstellingen (geschiktheid voor klasse IV-schepen en vermindering van de vaartijd) volledig en sneller en tegen lagere kosten te kunnen realiseren dit verzoek rechtvaardigt. In haar schrijven geeft de minister verder aan dat de voorbereidingen voor herbouw Sluis II intussen, conform afspraak, onverminderd doorgaan. Gelet op de toezegging dat ik uw Staten zou informeren over de voortgang in dit project, acht ik het van belang u deze brief toe te zenden. Wanneer de situatie daar de komende maanden om vraagt informeer ik uw Staten uiteraard over actuele ontwikkelingen.

Evaluatieonderzoek

Met betrekking tot het evaluatieonderzoek naar het doorlopen proces en de wijze hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan, kan ik u het volgende mededelen: tussen alle betrokken partijen (ministerie van IenM, Rijkswaterstaat, gemeente Tilburg en provincie) is overeenstemming bereikt over de opzet van het onderzoek en de opdracht voor dit onderzoek is intussen verstrekt. Er is een commissie van deskundigen benoemd om het onderzoek te begeleiden en de rapportage van de eerste fase van dit onderzoek wordt naar verwachting medio juli 2017 in de Stuurgroep besproken. Daarna zal ik u zo snel mogelijk informeren over de uitkomst hiervan.

Met vriendelijke groet,

Christophe van der Maat,
Gedeputeerde Mobiliteit en Samenwerking

RC 2203056

4188227
DIV_STAN

MMod

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20906 2500 EX Den Haag

College van Gedeputeerde Staten
Provincie Noord-Brabant
t.a.v. dhr. C. van der Maat
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Bestuurskern
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
T.M. de Wit
Senior beleidsmedewerker

M +31(0)6-15359758
F 070-4561694
Thierry.de.Wit@minienm.nl

Datum

17 APR. 2017

Betreft

Wilhelminakanaal vervolgt traject structurele oplossing

Ons kenmerk
IENM/BSK-2017/76871

Geacht college,

In vervolg op onze brief van 8 augustus 2016 (kenmerk IENM/BSK-2016/150431) is in november 2016 tussen het rijk, provincie Noord-Brabant en gemeente Tilburg een intentieverklaring "Vervolgt traject verbreding Wilhelminakanaal" getekend. Daarin staat de afspraak dat onder voorbehoud gekozen wordt voor de structurele oplossing bestaande uit herbouw van sluis II voor klasse IV scheepvaart, en dat een tweetal varianten in een parallel spoor nader zouden worden onderzocht. Uiterlijk in februari 2017 zou op basis van de uitkomsten van het onderzoek uit het parallelle spoor een definitief standpunt bepaald worden. Dit gelet op het feit dat de resultaten van dit onderzoek tot heroverweging van herbouw sluis II zouden kunnen leiden.

In de Stuurgroep Wilhelminakanaal van 17 februari 2017 is gesproken over de voorlopige conclusies uit het parallelle spoor. Tijdens de vergadering zijn standpunten ingenomen en ook afspraken gemaakt over het vervolgt traject. De directeur Maritieme Zaken van mijn departement heeft toegezegd het college van B&W van de gemeente Tilburg en de gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant te informeren over de gemaakte afspraken. In deze brief ga ik kort in op deze afspraken uit de Stuurgroep en op het afgesproken vervolgt traject.

Uitkomsten onderzoek

Het parallelle spoor was ingezet met twee varianten: de variant ijzeroer en de variant folie/damwand. Gedurende het ten behoeve van deze laatste variant uitgevoerde bodemonderzoek bleek echter dat het gebied met veenhoudend materiaal kleiner is dan eerder aangenomen en dat de zettingseffecten ook door meer parameters bepaald worden dan alleen de grondwaterstandsverlaging en veenhoudend materiaal (o.a. funderingsprincipe woningen, eerdere drooglegging, oxidatie en eerdere grondverbeteringen in de wijk). Dit zou betekenen dat de eerder aangenomen effecten van zettingsgevaar voor de gebouwen door een kanaalpeilverlaging naar verwachting dan ook kleiner zijn, waarbij de effecten waarschijnlijk binnen het bestaande MER-kader blijven. Om hier een goed beeld van te krijgen heeft Rijkswaterstaat het bodemonderzoek verfijnd en verder

verdiept. Deze verdiepingsslag bevestigt de eerste beelden. Ook de ingestelde Commissie van Wijzen (bestaande uit een vijftal, en inmiddels zestal, ter zake deskundige professoren/doctoren) bevestigt dit beeld voorlopig. Het lijkt mogelijk om het oorspronkelijke ontwerp voor de opwaardering van het kanaal uit te voeren (inmiddels "referentievariant" genoemd), met mogelijk nog wel aanvullende beheersmaatregelen om eventuele effecten voor de natuur te compenseren en eventuele effecten voor bouwwerken te mitigeren.

Bestuurskern

Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Ons kenmerk

IENM/BSK-2017/76871

Nader onderzoek

Ten tijde van de Stuurgroep WHK was de informatie nog niet volledig om een definitief besluit te kunnen voorleggen. Rijkswaterstaat heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben om enerzijds de eerdere bevindingen te bevestigen en deels om aanvullend onderzoek te doen, om het geohydrologisch model te verfijnen en om het beeld van de bodem en ook de natuureffecten compleet te krijgen ("aantoonbaarheidsfase" genoemd). Ook moet het afrondende onderzoek antwoord geven op de vraag of aanvullende beheersmaatregelen nodig zijn, welke dat zijn en wat daar de mogelijke kosten en uitvoeringstermijnen voor zijn. Rijkswaterstaat heeft aangegeven voor de aantoonbaarheidsfase naar schatting nog een aantal maanden tijd nodig te hebben. Dit betekent dat begin juli 2017 de benodigde informatie beschikbaar kan zijn op grond waarvan de besluitvorming over de structurele oplossing voorbereid kan worden. Provincie Noord-Brabant en gemeente Tilburg hebben, op basis van beschikbare kennis, aangegeven nog steeds voorstander te zijn van herbouw sluis II, maar het onderzoek naar een laagwaterpeiloplossing niet te blokkeren.

Vervolgtraject

Gelet op het positieve effect van deze uitkomsten heeft de stuurgroep WHK besloten Rijkswaterstaat deze gevraagde extra tijd te geven. De referentievarianten lijken op dit moment goedkoper dan herbouw sluis II, bieden de kans om over een kortere periode het Wilhelminakanaal open te stellen voor klasse IV-schepen en leiden tot reistijdwinst voor de binnenvaart. Dit is een kans die het nader onderzoek rechtvaardigt, en die recht doet aan onze gezamenlijke en eerder geformuleerde projectdoelstellingen (bestuursovereenkomst) en de intentieverklaring. Indien bevestiging volgt van de beperkte effecten en er weinig restrisico's overblijven, is het in het belang van alle partijen om daarvoor te kiezen, zodat het kanaal voor het lokale en regionale bedrijfsleven eerder geschikt is voor klasse IV-schepen, reistijdwinst oplevert en tegen lagere kosten gerealiseerd kan worden. In dat geval zou dat mijn voorkeur hebben als structurele oplossing.

Ik hecht eraan om gezamenlijk tot een eensluidend standpunt te komen over de definitieve structurele oplossing voor het Wilhelminakanaal. Daarbij geldt voor mij dat de oplossing moet passen binnen het bestaande MER-kader en op draagvlak kan rekenen bij bestuurders en in de omgeving. Bij de voorbereiding van de besluitvorming worden ook onafhankelijke experts (Commissie van Wijzen) betrokken en wordt de deskundige bewoner meegenomen en geïnformeerd. Zoals uw regionale bestuurders in de Stuurgroep hebben aangegeven, moeten de voorbereidingen voor de herbouw sluis II wel voortgezet worden, hetgeen ook is

afgesproken in de intentieverklaring. Hieraan wordt door Rijkswaterstaat op dit moment gewerkt.

Afspraken

Kort samengevat komen de afspraken uit de stuurgroep en de gezamenlijke planning op het volgende neer:

- Het ministerie van IenM (RWS/DGB) zal, t.a.v. een aantal vraagpunten en risico's diepgaander onderzoek doen en u hierover begin juli a.s. informeren;
- Parallel aan dit onderzoek zullen de voorbereidingswerkzaamheden voor de herbouw sluis II door RWS samen met u worden vormgegeven, om bij die keuze géén tijdsverlies op te lopen en het budget zo efficiënt mogelijk te gebruiken;
- In juli 2017 vindt er besluitvorming plaats t.a.v. de uiteindelijke structurele oplossing;
- Intussen zal door rijk en regio een gezamenlijke woordvoeringslijn opgesteld worden naar de bewoners/bedrijven rondom het Wilhelminakanaal.

Ik vertrouw erop dat hiermee de voortgang en gemaakte afspraken adequaat zijn weergegeven en dat op basis hiervan in juli 2017 een voor alle partijen gedragen beslissing genomen kan worden. Over de voortgang van actiepunten en de planning zullen regio en rijk elkaar via de Stuurgroep en het directeurenoverleg blijven informeren en zo nodig bijsturen.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

mw. drs. M.H. Schultz van Haegen

Bestuurskern

Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en
Vaarwegen

Ons kenmerk

IENM/BSK-2017/76871